

ŞEHİRLERARASI OTOBÜSTE HIRSIZLIK MOLA VERİLEN YERLERDE EL BAGAJLARININ ÇALINMASI

Yolcunun eşyasının kaybolması veya hasarlanması nedeniyle sorumluluk

I- Türk Ticaret Kanunu'nun "Bagaj" başlıklı 804.maddesi 1.fıkrasına göre: "Taşımacı, yolcu eşyasının kaybolması veya hasara uğramasından dolayı 781,785,786 ncı maddelerde açıklanan hükümlere göre sorumlu olur."

804.maddenin 2.fıkrasına göre ise "Yolcunun yanında alıkoyduğu eşyadan, taşıyıcı sorumlu değildir."

Taşımacının yolcu eşyasından sorumlu tutulabilmesi ve tazminat istenebilmesi için:

- Kayıp ve hasarın taşımacının ve yardımcı kişilerin kusurundan kaynaklanması; (m.781/1)
- Eşyada zaten mevcut noksan ve ayıplar bulunmaması, ambalajın kötü yapılmış olmaması, (m.781/2)
- Eğer bagaj içinde kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve benzeri belgeler varsa yolcunun bunları beyan etmiş ve bu beyanın taşımacı tarafından onanmış bulunması gerekir. (m.786/2)
- Mahiyet ve değerleri beyan edilmeksizin taşımacıya teslim olunan eşyanın kaybolmasından doğacak tazminat, her olayda durumun gereğine göre belirlenir. (m.786/1)

II- Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin "Bagaj" başlıklı 50.maddesine göre de:

a) Yurtiçi ve uluslararası taşımalarda, yolcunun otuz kilograma kadar olan bagajı ücretsiz taşınır. Bagajlar yolcuların biletlerinde gösterilen koltuk numaralarına göre etiketlenir.

Yolcu taşımalarında, taşıt bagajının toplam istiap haddini aşan eşya taşınmaz.

Yolcu taşımalarında, yolcu beraberinde olmayan, ticari eşya ve kargo taşınmaz.

b) Taşıtın bagaj taşınmasına mahsus bölümleri dışında eşya taşınmaz. Özel kafeslerinde kedi, köpek ve kuş gibi evcil hayvanlar bagaj taşımaya mahsus bölümlerde taşınabilir. Taşıtın içinde canlı hayvan hiçbir şekilde taşınmaz.

c) Gerekli hallerde, Bakanlıktan alınacak özel müsaade ile evcil hayvanların taşınabileceği özel sefer ve servisler düzenlenebilir.

d) Tehlike yaratabilecek yanıcı, yakıcı, parlayıcı ve patlayıcı ve benzeri nitelikteki yolcu eşyası, kargosu ve bagajı otobüs ile bagaj bölümü de dahil olmak üzere taşınmaz.

e) Uluslararası yolcu taşımalarında sahipsiz bagaj taşınmaz. Bu taşımalarda bagaj sahiplerini belirleyecek bagaj fiş numarası ile bilet numarasını ihtiva eden bagaj listesini yapmak ve yolcuya imzalatmak zorunludur.

III- Yolcu eşyası iki türdür:

Biri yolculuk süresince yanında taşıdığı çanta ve benzeri eşyalar,

Diğeri taşımacıya veya yardımcılara teslim edilen ve bagajda taşınan eşyalardır.

El bagajından sorumluluk genellikle kaza sırasında kaybolma, hasarlanma, ıslanma, yanma biçiminde olur. Her ne kadar, TTK. 804.maddesi 2. fıkrasında "Yolcunun yanında alıkoyduğu eşyadan, taşıyıcı sorumlu değildir" denilmiş ise de, bazı durumlarda, yolcunun oturduğu koltuğun üzerindeki raflara konulan eşyanın çalınmasından veya herhangi bir

biçimde kaybolmasından yada zarar görmesinden de taşımacının sorumlu olacağı kanısındayız.

Bagajdaki eşyadan taşımacı ve yardımcılarının sorumluluğu, yolculuk başlangıcında eşyanın teslim edilmesiyle başlar, yolculuğun bitiminde yolcuya teslimi ile son bulur. (TTK.781/1) Bagajın taşımacıya teslim edilmiş olduğu, taşımacının vermesi gereken bagaj fişi ya da tanıkla ispat olunabilir. Taşımacı, kendisine teslim edilen bagajı aynen geri vermekle yükümlü olduğundan, bavulların varma yerinde henüz yolcuya teslim edilmeden terminalde kaybolmasından ya da zarar görmesinden sorumlu olur.Yolcunun yolculuk sırasında ölmesi durumunda, taşımacının kendisine teslim olunan bagajı koruma borcu, bu eşyanın ilgililere (mirasçılara veya Sulh Yargıcına) teslimine kadar sürer. (TTK.807/1)

Bagajın kaybolması veya hasarlanması durumunda ödenecek tazminat, TTK 785 ve 786'ya göre belirlenir. Yolcu taşımalarında taşıma senedi düzenlenmeyeceğinden (m.768/1, 769), m.785/1'e göre bu senede geçirilen değerden de söz edilemez. Yolcu taşımalarında çoğu kez m.785/1 anlamında taşımacıya bildirilip onun tarafından kabul edilen bir değer de yoktur. Genellikle bavul içindeki eşya nitelikleri ve değeri bildirilmeksizin taşımacıya teslim olduğundan, kaybolma ve telef olma durumunda ödenecek tazminat, m.786/1 uyarınca durumun gerekleri dikkate alınarak yargıç tarafından saptanacaktır. Burada ispat yükü yolcu üzerindedir. (BK.42/1) Yolcunun, bavulun içindeki eşyaya ilişkin savlarının gerçeklik derecesi, yolcunun sosyal ve mesleki durumu dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Bagajın hasara uğraması durumunda, doğrudan doğruya m.785/2 uygulanır. Buna göre, eşyanın yolcuya teslim edileceği yerdeki değeri ile hasardan sonraki değeri arasındaki fark tazminat olarak ödenir. Taşımacının ağır kusuru ya da kasıtlı davranışı söz konusu ise tam tazminat ödenir. (m.786/3)

Yukarda Yasa hükmünü açıklarken belirttiğimiz gibi, eğer bagaj içinde kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve benzeri belgeler varsa yolcunun bunları beyan etmiş ve bu beyanın taşımacı tarafından onanmış bulunması gerekir. (m.786/2) Mahiyet ve değerleri beyan edilmeksizin taşımacıya teslim olunan eşyanın kaybolmasından doğacak tazminat, her olayda durumun gereğine göre belirlenir. (m.786/1)

Bagajın kaybolması veya hasar görmesi durumunda taşımacının sorumlu olacağına ilişkin hükümler emredici niteliktedir. (TTK 804/1, 781, 785, 786) Bu sorumluluğun önceden kaldırılması, hafifletilmesi sonucunu doğuran tüm kayıtlar geçersizdir. (m.766) Bu nedenle, biletlere taşımacının eşyadan sorumlu olmayacağına ya da belli bir oranda sorumlu olacağına ilişkin konulan kayıtların bir hükmü ve geçerliği yoktur.

YOLCU EŞYASINDAN SORUMLULUK KONUSUNDA YARGITAY KARARLARI

Biletlerde eşya zararından sorumluluğu sınırlayan kayıtlar geçersizdir.

Davalı taşıyıcının yolculara verdiği biletlerdeki matbu şartlarda parça başına (50) TL. ödeneceğine ilişkin kayıt, TTK'nun 766 ncı maddesinin açıklığı karşısında geçersizdir.

11.HD.26.02.1973, 804-707

Biletin arkasında sorumluluğu azaltan kayıt TTK 766 maddeye göre hükümsüzdür.

Davacının, davalı şirketten aldığı biletin arkasındaki kayıt taşıyıcının sorumluluğunu azaltan bir kayıt olması itibarıyla, TTK'nun 766.maddesi uyarınca hükümsüzdür. Bu nedenle, mahkemenin TTK'nun 785 ve 786 ncı maddelerini gözönünde tutarak kayıp olduğu bildirilen eşya değerini bilirkişi aracılığıyla tespit edip sonucuna göre bir karar vermesi gerekir.

11.HD.26.01.1981, 271-244

Yolcu bileti arkasında, taşımacının eşyadan dolayı sınırlı sorumluluğuna ilişkin kayıt, TTK'nun 766.maddesine göre geçersizdir.

Dava, yolcunun, içinde 500.000 TL. değerinde giyim eşyası olduğu bildirilen valizinin bagaja yerleştirildikten sonra, yolda patlayan lâstiğin onarılması sırasında, kaybedilmiş olması nedeniyle açılmış bir tazminat davasıdır. Biletteki kayda göre davanın (6.000) TL. olarak kabulüne ilişkin karar, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir. Davacının, davalı taşıyıcıya bir valiz içerisinde eşya teslim ettiği dosya içeriğinden anlaşılmakta, esasen bu husus mahkemece de kabul edilmektedir. Bu durumda, tanık anlatımları ile değer tespiti konusunda yapılan bilirkişi incelemesi esas alınarak ona göre hüküm kurulması gerekirken, mahkemece, TTK'nun 766 ncı maddesinin emredici hükmü dikkate alınmaksızın, yolcu bileti arkasında sorumluluğun sınırlandırılmasına ilişkin geçersiz kayda itibar edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir.

11.HD. 02.12.1987, 4353-6749

Bagajda kaybolan eşyadan dolayı sınırlı sorumluluğa karar verilemez.

Davacı yolcu olduğunu ve bagajını davalıya teslim ettiğini ve davalının bu bagajı kaybetmesi veya teslim etmemesi sebebiyle zararının doğduğunu ileri sürerek, bu zarar karşılığı oluşan tazminatın davalıdan tahsilini istemiştir. Mahkemece, davalının sınırlı sorumluluğuna karar verilmiş ise de, TTK'nun 766/1.maddesi uyarınca, taşıma sözleşmelerinde sınırlı sorumluluğa karar verilemez. Gerçek zarara karar vermek gerekir. Davacının iddia, sosyal durumu, olayın cereyan tarzı ve Almanya'dan gelen işçi olması dikkate alınarak ve gerektiğinde, zararın bilirkişi aracılığıyla saptanmak suretiyle sonucu çerçevesinde karar vermek gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş ve hükmün bozulması gerekmiştir.

11.HD. 25.09.1995, 6161-6754

Otobüsle yapılan yolculuk sırasında teslim edilen valizin kaybolması halinde, yolcunun sosyal statüsüne, yaptığı yolculuğun niteliğine ve halin gereklerine göre, taşıyabileceği eşyanın ve değerinin bilirkişi aracılığıyla tespit ettirilerek zararın tazminine karar verilmesi gerekir. Yolcu taşıma biletinde yazılı "taşıyıcının sorumluluğunu sınırlayan" şarta geçerlilik tanınarak buna göre karar verilmesi doğru değildir.

Dava, davacıya ait bagaj eşyasının kaybolmasından doğan zararın tazmini istemine ilişkindir. Davacının yaptığı otobüs yolculuğu sonunda otobüse teslim ettiği valizlerden birinin kaybolduğu hususu mahkemece de kabul edilmiştir. Bu durumda taşıyıcının sorumluluğuna ilişkin TTK'nun 804/1.maddesinin yaptığı atıf gereğince aynı yasanın 781,785 ve 786.maddeleri uyarınca uygulama yapılması gerekirken, yolcu taşıma biletinde yazılı "taşıyıcının sorumluluğunu sınırlayan" şarta geçerlilik tanınarak buna göre karar verilmesi doğru görülmemiştir. Bu nedenle mahkemece, anılan yasa maddeleri gözönüne alınarak, davacının sosyal statüsüne, yaptığı yolculuğun niteliğine ve halin gereklerine göre, taşıyabileceği eşyanın ve değerinin bilirkişi aracılığıyla tespit ettirilerek zararın tazminine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davacı yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.09.10.2003, 2649-9097 (Legal H.D. 2003/11-2843)

Otobüs yolcusunun bavullarının varma mahallinde, terminalde kaldığı sırada, zarara uğratılması taşıyıcının sorumluluğu içindedir.

Taşıma işlerinde, taşıyıcı, TTK. 781.maddesi uyarınca eşyanın kendisine teslim edildiği tarihten, gönderilene teslim tarihine kadar geçen süre içinde ziya ve hasardan sorumludur. Aynı Kanununun 804.maddesi de bagajlar hakkında bu sorumluluğu doğrulamış bulunmaktadır. Davalının bavullarının varma mahallinde terminalde kaldığı sırada ziya uğratılması taşıyıcının bu sorumluluğunu değiştirmez.

Taşıyıcının yolcuya verdiği bilette bu gibi zayıatta 200 liralık bir tazminat limiti tayin edilmiş olması, 766.madde hükmü karşısında taşıyıcıyı sorumluluktan kurtarmaz. O halde, TTK. 804 maddede belirtildiği gibi 785 ve 786 ncı madde hükümleri dairesinde davacının uğradığı gerçek zararın tahkikat ve tespiti ile ona göre bir karar verilmesi gerekirken 766 ncı maddeye göre hükümsüz olan bilette yazılı limit dairesinde karar verilmesi kanuna aykırı ve

davacının bozma isteği yerinde görüldüğünden, hükmün açıklanan sebeplerle davacı yararına bozulmasına karar verilmiştir.

HGK. 24.02.1973, E.1969/489 K.110 (İKİD.1973/5-1992)

Taşıyıcı, kendisine teslim edilen bagajı, varma yerinde aynen iade ile yükümlü ve yolculuk sırasında meydana gelen ziyan ve hasardan sorumludur.

Davacı vekili, davacının İzmir'den Bayındır'a gitmek üzere iki valizi davalıya ait otobüsün muavinine teslim ettiğini, çocuklarını almak için bir anlık uzaklaşmasından sonra vasitanın kendisini beklemeden hareket ettiğini beyanla kaybolan eşyaların bedelini davalıdan istemiştir.

Davalı vekili, eşyaların bagaja konduğunu, ancak hareket saati geldiğinde eşya sahibinin gelmediği anlaşılınca on dakika beklendiğini, yine gelen olmayınca eşyaların sahipsiz eşya peronuna bırakıldığını, bu nedenle şoför ve muavinin kusurları bulunmadığından davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, TTK.804 ve 781.maddeleri uyarınca taşıyıcı davalının varma yerinde aynen iade ile yükümlü olduğu ve yolculuk sırasında meydana gelen ziyan ve hasardan sorumlu olduğuna dayanılarak, bilirkişice saptanan 5.816 liranın davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Hüküm davalı vekilince temyiz edilmiştir.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalı vekilinin temyiz itirazlarının reddiyle, usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına karar verilmiştir.

11.HD.18.04.1979, 2146-2102 (İKİD.1980, sf.7610)

TTK.'nun 786/2.maddesi gereğince, taşıyıcı, kendisine teslim olunurken beyan edilmeyen kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve diğer vesikaların hasar ve ziyandan sorumlu olmaz ise de, aynı maddenin 2.fıkrasına göre, zarar, taşıyıcının ağır kusuru veya hilesinden doğduğu takdirde tam tazminat istenebilir. Mahkemece, taşıyıcının ağır kusuru olup olmadığı araştırılarak, sonucuna göre bir karar verilmelidir.

Davacılar vekili, davalılara ait ve davalı Abdullah yönetimindeki otobüste yolcu olarak seyahat etmekte olan davacıların, otobüsün devrilmesiyle çıkan yangında onbir bavul içinde bulunan eşyalarından dava dilekçesine ekli listede yazılı olanların yanarak tamamen hasara uğramış ve onlarla birlikte 4.000 liralık tasarruf bonolarının zayi olmuş olduğundan, iki davacıya ait toplam 35.000 liranın faiziyle davalılardan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalılar vekili, davalılara yüklenebilecek bir kusur bulunmadığını ve eşyaların TTK.'nun hükümlerine uygun bir şekilde tesliminin yapılmadığını ve delil tespiti sırasında alınan bilirkişi raporlarını kabul etmediklerini ve talebin fahiş olduğunu savunmuştur.

Mahkemece, dinlenen tanıkların tanıklığı ve bilirkişi raporunun içeriği ile iddia sabit görüldüğünden, hesaplanan eşya zararları ile tasarruf bonoları bedellerinin davalılardan tahsiline karar verilmiştir. Hükümü davalılar temyiz etmiştir.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalıların diğer temyiz itirazları yerinde değildir.

2-Ancak, zarara uğradığı iddia olunan eşya arasında tasarruf bonusu ve altın kıymetli eşyanın da bulunduğu ileri sürülmüştür. Türk Ticaret Kanunu'nun 786/2.maddesi gereğince taşıyıcı kendisine teslim olunurken beyan edilmeyen kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve diğer vesikaların hasar ve ziyandan sorumlu olmaz ise de, aynı maddenin 2.fıkrası zararın taşıyıcının ağır kusuru veya hilesinden doğduğu takdirde tam tazminata hükmolunmasını emreder. Ağır kusur yönü mahkemece incelenmediği gibi, kıymetli evrak niteliğinde bulunan tasarruf bonolarının Türk Ticaret Kanunu gereğince iptal yolundan ve tasarruf bonoları hakkındaki 930 sayılı Kanun ve tüzüğün hükümleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle karşılığını Hazine'den alma olanağı bulunup bulunmadığı, bir başka deyişle zararın doğup doğmadığı da araştırılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, davalıların diğer temyiz itirazlarının reddine ve ikinci bentte yazılı nedenle temyiz olunan hükmün davalılar yararına bozulmasına karar verilmiştir.

Taşıyıcı, yolcunun bagaj ve kişisel eşyasının kaybindan veya hasara uğramasından sorumludur. Davacının kaybolan eşyaları için muavin şahıslardan taşıma sözleşmesine dayanarak tazminat isteme hakkı yoktur. Muavin şahısların kaybolan eşyadan dolayı sorumlulukları ancak davacıya karşı haksız eylem niteliğinde ise ve kusurları ispat edilmesi halinde söz konusu olabilir.

Davacı, davalı İ.Ö. yönetimindeki K.K. firmasına ait otobüse Bursa'dan Çanakkale'ye gitmek için bindiğini, dava dilekçesinde cins ve miktarları yazılı eşya bulunan kutuyu otobüsün bagajına verdiğini, diğer davalının da otobüsün muavini olduğunu, Çanakkale'ye gelince kolinin bagajda bulunmadığını, davalıların teslim almadıklarını ileri sürerek eşyalarının aynen, olmadığı takdirde bedelleri tutarının davalılardan ortaklaşa ve zincirleme tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalılar, kolinin kendilerine teslim edilmediğini savunmuş ve davanın reddini istemişlerdir.

Mahkemece, eşyaların aynen, olmadığı takdirde bilirkişi tarafından beyana göre belirlenen tutarlarının davalılardan ortaklaşa ve zincirleme tahsiline karar verilmiştir.

Karar davalılar tarafından temyiz edilmiştir.

Davacının seyahat ettiği otobüs dava dışı K.K. firmasına aittir. Bu nedenle hukuki ilişki, başka bir deyişle yolcu taşıma sözleşmesi, davacı ile dava dışı taşıyıcı firma arasındadır. Davalılar bu otobüste şoför ve muavin olarak çalışmaktadırlar. Bu sıfatları ile davacıyı taşıma borcu altına girmiş olan dava dışı firmanın akdi borcunu yerine getirmede muavin şahıs durumundadırlar. TTK.'nun 804.maddesi gereğince taşıyıcı, yolcunun bagaj ve kişisel eşyasının ziyan veya hasara uğramasından sorumludur. Davacının yolculuk sırasında kaybolan eşyaları için muavin şahıslardan taşıma sözleşmesine dayanarak tazminat isteme hakkı yoktur. Davalıların kaybolan eşyadan dolayı sorumlulukları ancak eylemleri davacıya karşı haksız fiil niteliğinde ise ve kusurları ispat edilmesi halinde söz konusu olabilir. Olayda, bagajın kaybindan davalıların kusuru davacı tarafından ispat edilmeden sorumlu olduklarının kabulü yasaya uygun değildir. Öte yandan davacı olayda yolculuk nedeniyle bagaj eşyası teslim ettiğini ispat edecek bir belge veya fiş ibraz edememiştir. Bu konuda dinlenen bir tanığın ifadesi de yeterli değildir. Ayrıca, mahkemece kaybolan eşyaların cins ve miktarı yönünden de bir soruşturma yapılmamış ve davacı bu konuda bir delil gösterememiştir. Mahkemece bütün bu yönler gözetilmeden yazılı şekilde tazminata hükmedilmesi yasaya ve usule aykırıdır. Karar bu nedenlerle bozulmalıdır.

13.HD. 27.01.1986, 217-365 (Yasa H.D. 1986/7-966, no: 310)

Yolcu beraberindeki eşyanın değeri tespit ve usulünce taşıyıcıya teslim edilmemişse, taşıyıcı kayıptan sorumlu tutulamaz.

Davacı vekili, müvekkilinin İstanbul'dan Adana'ya gitmek üzere davalının firmasına bağlı otobüse bindiğini, Almanya'dan kesin dönüş yaptığı için yanında bulunan televizyon, video ve bir kısım müzik aletlerinin otobüsün bagaj kısmına yerleştirdiğini, bagaj kartı (kalmadığı söylenerek) vermediğini, otobüsün Kızılcahamam'a ulaştığında müvekkilinin uyumasından yararlanan yanındaki yolcunun videonun kendinin olduğunu söyleyerek alıp gittiğini ve bulunmadığını belirterek şimdilik 450.000 liranın davalıdan alınmasına karar verilmesini istemiştir

Davalı, davanın firma ile ilgisi bulunmadığını, muavin ve şoföre teslim edildiğini, sahibinin de bu kişiler olduğunu ileri sürmüştür.

Mahkemece, videonun değeri tespit edilmediği gibi, usulüne uygun teslim edildiği de ispat edilmediği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş; kararı davacı vekili temyiz etmiştir.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere ve delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davacı vekilinin temyiz itirazlarının reddiyle, usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanmasına karar verilmiştir.

11.HD.06.10.1986, 5018-5006 (Kazancı Yazılım)

Otobüs bagajında taşınan valizlerin kaybolmasından dolayı taşıyan şirketle birlikte, otobüs maliki, şoförü ve muavin ortaklaşa ve zincirleme sorumludurlar.

Dava, otobüs bagajında taşınan valizlerin kaybolmasından doğan zararın tahsili istemine ilişkindir. Davacı dilekçesinde, otobüs maliki, şoför ve muavinin de sorumlu olduklarını ileri sürerek, zararın davalı şirket ile birlikte bu davalılardan ortaklaşa ve zincirleme tahsiline karar verilmesini istemiş olmakla, mahkemece, tüm davalıların olaydaki sorumlulukları araştırılarak sonucuna göre hükmedilen zarar miktarından ortaklaşa ve zincirleme sorumlu olduklarına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde şirket yönünden kabulü, diğer davalılar yönünden reddine karar verilmesi doğru görülmemiş, davalı şirket vekilinin bu yöne ilişkin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bu şirket yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.14.10.2003, 3013-9371 (Kazancı Yazılım)

Taşıyıcı, kendisine teslim olunurken beyan edilmemiş olan kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve diğer vesikaların hasar ve kaybindan sorumlu olmaz.

TTK.'nun 786/2.maddesi uyarınca taşıyıcı, kendisine teslim olunurken beyan edilmemiş olan kıymetli eşya, para, kıymetli evrak ve diğer vesikaların hasar ve kaybindan sorumlu olmaz. Davacı taraf, bavulu muavine teslim ederken, bavul içinde altın bilezik olduğunu muavine beyan ettiğini ispat edememiştir. Ayrıca yaşam deneylerine göre, bilezik gibi ziynet eşyalarının bavul içinde taşınması olağan değildir. Bu durumda bileziğin de zayı olduğunu davacı yeterli delil ile kanıtlayamadığından, açıklanan nedenler ve yasa hükmü karşısında, davacının talep ettiği bilezik değeri belirlenerek bu kısma ilişkin istemin reddine karar verilmesi gerekirken, davanın aynen kabulüne karar verilmesi doğru görülmemiş, hükmün bu nedenle davalı yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.15.02.1999, E.1998/9345 K.1999/805 (Kazancı Yazılım)

Yolcu taşımalarında taşıyıcı, yolcu eşyasının kaybolmasından veya hasara uğramasından dolayı sorumludur. Ancak, yolcunun yanında alıkoyduğu eşyadan taşıyıcı sorumlu değildir.

Davacı, davalı otobüs işletmesine ait otobüste seyahat ederken, mola yerinde on dakika için otobüsten indiğini, döndüğünde otobüsün rafındaki deri çantasının kaybolduğunu, çanta içinde şarj aletiyle birlikte S.marka kamera, M.marka yeni kot pantolon, deri kemer, 3 adet gömlek, bir takım elbise 3 adet kaset ve 2 adet anahtar bulunduğunu, davalı firma yetkililerinden istemesine rağmen eşya bedellerinin ödenmediğini ileri sürerek, zararının faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı vekili, otobüsün malik ve işleteni Y.oluğundan firmaya husumet yöneltilemeyeceğini, davacının fiş karşılığı bagaja bırakmadığı ve seyir öncesinde veya sırasında sürücülere, sürücü yardımcılara, muavinlere teslim etmediği çanta yada eşyadan davalı şirketin sorumlu tutulamayacağını, davacının seyir öncesinde çantayı araca bıraktığına veya ilgililere teslim ettiğine ilişkin delil bulunmadığını, davacının çanta içinde olduğunu iddia ettiği eşyaların otobüs rafına konulacak bir çantaya sığmasının mümkün olmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, toplanan delillere göre, otobüs bileti davalı şirket tarafından kesildiğinden ve dolayısıyla davalının otobüs işleteni olduğu anlaşıldığından husumet itirazının yerinde görülmediği, Karayolu Taşıma Kanunu'nun 36.maddesinde bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde TTK ve KTK hükümlerinin uygulanacağını belirtildiği, TTK'nun bagaj ve taşıyıcının sorumluluğu başlıklı 804.maddesinde yolcunun yanında alıkoyduğu eşyadan taşıyıcının sorumlu olmadığını hükme bağlandığı, Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında da yolcu beraberindeki eşyanın değeri tespit ve usulünce taşıyıcıya teslim edilmediği hallerde taşıyıcının kayıptan sorumlu tutulamayacağını belirtildiği, çantanın bagaja teslim edilmeyip

davacı yolcu yanında bulunduğunun sabit olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı temyiz etmiştir.

Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davacının tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve yasaya uygun bulunan hükmün onanması gerekmiştir.

11.HD.13.03.2006, E.2005/2665 K.2006/2549 (Yargı Dünyası, 2006/10-78)

Kaybolan valiz içindeki eşyaların faturası olduğu ileri sürülen belgeye dayanılarak hüküm kurulması yanlış olup, faturada yazılı eşyaların valize sığıp sığmayacağı ve değeri konusunda bilirkişiden görüş alındıktan sonra, uygun bir tazminata hükmedilmelidir.

Davacı vekili, davacının, davalı M.Seyahat şirketinin çalıştırdığı otobüste yolculuk ederken beraberindeki valizin bagajdan düşürülmek suretiyle kaybolduğunu, bavul içindeki eşyaların 4316 DM değerinde bulunduğunu ileri sürerek 150 milyon lira tazminatın olay tarihinden faiziyle birlikte davalıdan tahsilini istemiştir.

Davalı vekili, davalının bünyesinde çalıştırdığı otobüs maliki ve sürücüsünün zarardan sorumlu olduğunu, müvekkil şirketin komisyoncu firma olduğunu ve bavul içinde bu miktar eşya olduğuna ilişkin kanıt bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, yolcu olan davacının eşyalarının kaybolmasından doğan zarardan otobüs işletmecisi davalı şirketin sorumlu olduğu, davacın Almanya'daki bir yakınına gönderdiği eşyaların değerinin talep edilen meblâğdan fazla olduğunun belgelerle kanıtlandığı gerekçesiyle isteğin faiziyle birlikte davalı şirketten tahsiline karar verilmiştir.

Mahkemece 21.09.1995 tarihli faturaya itibar edilerek davacının kaybolan valizi içinde beyan edildiği miktarda eşya bulunduğu kabul edilmiş ise de, faturanın, bu miktar eşyanın valizde bulunduğuna delil teşkil etmeyeceği düşünülüp, iddia konusu eşyaların bir valize sığıp sığmayacağı tartışılması gerekir. Valizde kaybolduğu iddia edilen ve içinde 8 takım bayan elbisesi, 2 takım erkek elbisesinin de bulunduğu eşyaların büyük de olsa bir valiz içinde taşındığının iddia edilmesi inandırıcılıktan uzaktır. O halde mahkemece bu husus üzerinde durularak bilirkişiden görüş alınmak suretiyle kaybolan yolcu valizi içinde ne miktar eşya taşınabileceği belirlenmeli, BK.42/1.maddesinden de istifade edilmek suretiyle uygun bir tazminata hükmedilmelidir.

11.HD. 30.12.1997, 9028-9889 (Gökcan,age.,sf.98)